

Ar asmuo gali dirbti socialinio darbuotojo padėjėju neišklausęs įžanginių mokymų, jei turi aukštesniojo mokslo diplomą, patvirtinantį įgytą socialinio darbuotojo profesinę kvalifikaciją?

Ne, negali. Asmuo socialinio darbuotojo padėjėju gali dirbti neišklausęs įžanginių mokymų, tik jei:

- Turi išsilavinimą tinkantį dirbti socialiniu darbuotoju;
- Yra įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo, lankomosios priežiūros ar asmeninio asistento kvalifikaciją pagal socialinių darbuotojų padėjėjo, lankomosios priežiūros ar asmeninio asistento profesinio mokymo programą.

Kas yra „savas asmuo“?

„Savas asmuo“ tai įstaigos darbuotojas (nebūtinai socialinis ar kitas tiesiogiai su gyventoju dirbantis darbuotojas), kuriuo gyventojas (vaikas) labiausiai pasitiki, išsipasakoja, jaučia pasitikėjimą ir prieraišumą. Atsižvelgiant į tai, kad „savas asmuo“ – tai žmogus, kuriuo gyventojas (vaikas) labiausiai pasitiki, išsipasakoja, dalinasi savo išgyvenimais „savo asmens“ turima informacija gali padėti tiksliau įvertinti gyventojų (vaiko) poreikius, suprasti jo išgyvenimus, pažvelgti į problemas iš gyventojų (vaiko) pozicijos ir pan. „Savas asmuo“, nepriklausomai nuo jo pareigybės, įtraukiamas vertinant gyventojų (vaiko) konkrečius poreikius bei sudarant jo ISGP.

Ar kišenpinigiai vaikams gali būti mažinami dėl netinkamo elgesio?

Vaiko kišenpinigiai gali būti mažinami tik tais atvejais, kai reikia atlyginti vaiko tyčia padarytą materialinę žalą ar už vaiko padarytus administracinius nusižengimus gautoms administracinėms nuobaudoms apmokėti, bet ne daugiau nei 50 proc. per mėnesį gaunamų kišenpinigių sumos.

Ar gali bendruomeniniai vaikų globos namai būti steigiami cokoliniame aukšte?

Bendruomeniniuose vaikų globos namuose draudžiama gyvenamuosius kambarius, bendruosius kambarius (valgomuosius, žaidimų, bendravimo), pamokų ruošos kambarius įrengti rūsiuose ir pusrūsiuose (cokoliniuose aukštuose).

Ar Globos namai gali uždrausti gyventojų lankymą gripo epidemijos metu?

Globos namai turi skatinti ir palaikyti socialinius ryšius su šeimos nariais, giminaičiais, kitais gyventojui svarbiais asmenimis. Gripo epidemijos laikotarpiu globos namai turi užtikrinti patalpų vėdinimą, inventoriaus valymą ir plovimą drėgnu būdu, esant reikalui, naudoti dezinfekcines medžiagas, tačiau neapriboti galimybę gyventojams matytis su artimaisiais.

Ar Globos namai, kuriuose teikiamos slaugos paslaugos (įdarbintas slaugytojas) privalo turėti Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją?

Taip. Slauga yra licencijuojama ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslauga ir įstaiga privalo turėti galiojančią Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos išduotą Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją. Joje turi būti nurodomos visos įstaigoje teikiamos licencijuojamos paslaugos.

Ar privalo tobulinti savo profesinę kompetenciją socialinio darbuotojo padėjėjai?

Taip. Socialinio darbuotojo padėjėjai privalo periodiškai tobulinti savo profesinę kompetenciją ne mažiau kaip 16 akademinų valandų per kalendorinius metus.

Ar socialinės globos namuose (pvz., įstaigos atskirame korpuse ir pan.) gali būti steigiami grupinio gyvenimo namai?

Ne, negali. Grupinio gyvenimo namai gali būti steigiami pastate (kotedže ar atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose) atskiroje teritorijoje, gyventi gali ne daugiau kaip 10 asmenų. Atkreipiame dėmesį, kad grupinio gyvenimo namai negali būti steigiami tame pačiame žemės sklype ar pastate su socialinės globos namais, kitais bendruomeniniais vaikų globos namais ar grupinio gyvenimo namais (išskyrus, kai steigiami daugiabučiame gyvenamajame name). Grupinio gyvenimo namai taip pat negali būti steigiami pastatuose (išskyrus daugiabutį gyvenamąjį namą), kuriuose veikia kitos socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros, švietimo ar ugdymo įstaigos.

Ar vaikų socialinės globos įstaigose, bendruomeniniuose namuose privaloma įrengti langų atidarymo ribotuvus?

Langų atidarymo ribotuvai turi būti įrengti socialinės globos namų šeimynos, bendruomeninių vaikų globos namų, neįgalių vaikų grupinio gyvenimo namų, šeimynų patalpose, kuriose gyvena iki 7 metų globojami vaikai. Taip pat dėl langų atidarymo ribotuvų įrengimo galima spręsti individualiai, atsižvelgiant į poreikį.

Ar privačiam juridiniam asmeniui, ketinančiam teikti arba teikiančiam socialinės globos paslaugas, keliami Socialinės globos normose numatyti reikalavimai?

Taip, neatsižvelgiant į tai, kas yra juridinio asmens steigėjas (privatus juridinis asmuo, savivaldybė ar pan.) Socialinės globos normose numatyti reikalavimai taikomi visa apimtimi, jeigu įstaiga teikia arba ketina teikti socialinės globos paslaugas.

Ar asmuo turintis individualios veiklos pažymą gali steigti socialinės globos namus?

Ne, socialinės globos namus gali steigti tik juridinis asmuo.

Kaip įstaigoje turėtų būti organizuojamas įšivertinimo pagal socialinės globos normas procesas?

Socialinės globos įstaiga kasmet atlieka įšivertinimą pagal socialinės globos normas. Tam, jog procesas vyktų sklandžiai, įstaiga turi būti pasirengusi tvarkos aprašą / taisykles (kurios numatytu, kas yra atsakingas už įšivertinimo procesą, kada jis atliekamas, kokie metodai naudojami, siekiant gauti duomenis, kas dalyvauja procese ir pan.) bei klausimynus. Į įšivertinimo procesą turėtų būti kiek įmanoma aktyviau įtraukiama globos namų bendruomenė. Kiekvienai įšivertinimo normai turi būti numatyti konkretūs kriterijai, kurie parodo, kaip įstaiga atitinka arba neatitinka konkretų reikalavimą.

Atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimą ir įšivertinimą, naudojami socialinės globos gavėjų, socialinės globos įstaigos personalo, šeimynos dalyvių grupinės ir individualios apklausos, interviu, stebėjimo, anketavimo, socialinės globos įstaigos dokumentų analizės ir kiti metodai.

Socialinės globos įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimo rezultatai ir vadovaujantis jais nustatomi įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus).

Socialinė globa organizuojama vadovaujantis socialinės globos įstaigos metiniu veiklos planu. Metiniuose planuose numatytos praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės.

Norėtume gauti licenciją socialinei globai teikti, nuo ko reikėtų pradėti, kaip šis procesas vyksta?

Licencijavimo procedūra:

1. Globos įstaigų licencijavimas (licencijų išdavimas, tikslinimas, papildymas, ir pan.) vyksta nuotoliniu būdu per Socialinės globos licencijavimo elektroninę priemonę (SGLEP), tad pirmiausia reikia šioje sistemoje užsiregistruoti.
2. Įstaiga užsiregistravusi SGLEP sistemoje turi pateikti informaciją (užpildyti laukelius) pagal numatytas sritis.
3. Pateikus informaciją (užpildžius laukelius), turi būti pridedamas užpildytas klausimynas (pateikiamas nuskenuotas, patvirtintas įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens parašu).
4. Įstaiga pridėjusi klausimyną formuoja SGLEP sistemoje paraišką licencijai gauti.
5. Departamentas, gavęs paraišką ir klausimyną per 5 darbo dienas įvertina informaciją ir nustatęs trūkumus nurodo ne ilgesnį nei 10 darbo dienų terminą pašalinti trūkumus.
6. Departamentas per 25 dienas nuo teisingai pateiktos informacijos turi patikrinti vietoje, ar įstaiga pasirengusi teikti socialinę globą ir atitinka reikalavimus personalo struktūrai, skaičiui, išsilavinimui ir patalpoms.
7. Departamentas per 30 dienų nuo paraiškos-klausimyno gavimo priima sprendimą išduoti ar atsisakyti išduoti licenciją.
8. Įstaiga, atitikties licencijavimo sąlygoms vertinimo vietoje metu, Departamentui turi pateikti šiuos dokumentus (jų SGLEP sistemoje teikti nereikia): įstaigos vadovo išsilavinimą patvirtinantį dokumentą; įstaigos įstatus/nuostatus; įstaigos vadovo patvirtintą pareigybių struktūrą, sudėtį ir skaičių; socialinių darbuotojų išsilavinimą patvirtinančius dokumentus (jei yra įdarbinti darbuotojai), sutartį, jei veiklos patalpos yra nuomojamos, naudojamos panaudos tikslais ir pan.
9. Kitus įstaigai išduotus leidimus bei duomenis iš Juridinių asmenų registro ir Nekilnojamo turto registro Departamentas patikrina savarankiškai.

Kokie reikalavimai yra taikomi gyvenamosioms patalpoms / kambariams bendruomeniniuose vaikų globos namuose?

Pagrindiniai reikalavimai gyvenamosioms patalpoms / kambariams:

1. Minimalus plotas vienam vaikui miegamajame-vaikų individualios veiklos kambaryje turi būti ne mažesnis kaip 6 kv. m.
2. Gyvenamosios patalpos turi būti aprūpintos baldais: miegamosiomis lovomis, rašomaisiais stalais, kėdėmis, foteliais, minkštasuoliais, spintomis, sėdmaišiais ar pan., valgomojo baldais.
3. Virtuvė gali būti įrengiama bendrai su svetaine.
4. Virtuvėje turi būti vieta indams ir įrankiams laikyti, plautuvė, viryklė, gartraukis, šaldytuvas.
5. Vaikams turi būti sudarytos galimybės visiems vienu metu valgyti prie bendro stalo.
6. Svetainė turi būti įrengta taip, kad visi vaikai vienu metu galėtų patalpoje leisti laiką (vaikams turi būti sudarytos galimybės visiems kartu kambaryje žaisti žaidimus, žiūrėti filmus ar kitaip leisti laiką).

Pagal ką bus nustatomi mokėjimo už socialines paslaugas dydžiai?

Mokėjimo už socialines paslaugas dydis nustatomas atsižvelgiant į socialinių paslaugų rūšį ir asmens gaunamas pajamas. Be to, numatyta, kad tais atvejais kai žmogus gyvena šeimoje, jo mokėjimo dydis už visas paslaugas, išskyrus trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą, diferencijuojamas atsižvelgiant ir į tos šeimos finansines galimybes.

Ar mūsų žmonėms reikės samdyti turto vertintojus, kurie įvertintų jų turta?

Ne, senyvo ar neįgalaus žmogaus finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas vertins savivaldybės. Informaciją apie pagrindines asmens gaunamas pajamas, tokias kaip pensijos ar kitos pensijų išmokos, valstybinės šalpos išmokos, savivaldybė surinks pati. Duomenys apie asmens turimus statinius, žemę iš Registrų centro taip pat atkeliaus tiesiai į savivaldybes. Žmogui pačiam rūpintis šių duomenų surinkimu, juo labiau savo turto vertinimu tikrai nereikės. Beje, savivaldybės socialiniai darbuotojai šiais klausimais žmones konsultuos bei patars kaip žmogui geriau elgtis vienu ar kitu atveju.

Žmonės nuogaustauja, jog, norėdami patekti į valstybės išlaikomus globos namus, turės kas mėnesį sumokėti tam tikrą procentą nuo savo turto.

Suprantama, kad valstybė negali finansuoti visų šalies gyventojams reikalingų socialinių paslaugų. Socialinės paslaugos stacionariose įstaigose didžiojoje dalyje visų civilizuoatų pasaulio šalių buvo ir yra mokamos. Stacionarioje socialinės globos įstaigoje asmuo gauna visapusišką globą – stogą virš galvos, maitinimą, vaistus, medicininę ir socialinę priežiūrą, dažnu atveju ten yra užtikrinamas ir jo laisvalaikis, todėl nemokėti už tai būtų neteisinga tų senyvo amžiaus žmonių, kurie gyvena savo namuose ir iš savo pensijos moka komunalinius mokesčius, perka maistą, vaistus, atžvilgiu.

Lietuvoje socialinė globa ir prieš šią tvarką buvo mokama. Mokėjimo dydis priklausė nuo asmens gaunamų pajamų. Naujoje mokėjimo tvarkoje numatyta nustatant mokėjimo dydį už ilgalaikę socialinę globą atsižvelgti ir į asmens turta. Tačiau toks turtas bus įkainojamas tik tuo atveju, kai žmogui bus nustatoma ilgalaikės globos būtinybė ir jis bus apgyvendinamas stacionarioje globos įstaigoje. Beje ir tuomet dar esama išlygų – jeigu bute ar name gyvena keli žmonės, o stacionarioje globos įstaigoje apgyvendinamas tik vienas iš jų, turtas nebus apskaitomas. Tad mokėjimo nuo nekilnojamojo turto dydis bus skaičiuojamas tik vienišiemis asmenims.

Valstybė turi užtikrinti būtinąją socialinę pagalbą pirmiausiai nepasiturintiems asmenims. Tuo paremta visa socialinės apsaugos filosofija. O turtingi žmonės turėtų būti raginami naudotis privačiomis paslaugomis. Tad naujoji tvarka pirmiausiai ir yra orientuota į tuos, kurie yra reikalingi pagalbos, bet neturi lėšų tą būtinąją pagalbą nusipirkti.